

PhDr. Simona Binková, CSc.
Středisko ibero-amerických studií FFUK

Posudek oponenta diplomové práce

Veronika Lokšová, *Krajanské komunity v Argentině a jejich časopis Nová doba*, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Středisko ibero-amerických studií, Praha 2014, ved. práce prof. PhDr. Josef Opatrný, CSc., 98 str.

Veronika Lokšová svou diplomovou práci věnuje problematice vystěhovalectví z českých zemí do Argentiny a podle titulu se hodlá soustředit na krajanský časopis *Nová doba* – záměr je to záslužný, neboť jde o jeden z četných tiskových orgánů vydávaných českými krajanskými komunitami v zámoří, hojně zmiňovaný, ale v odborné literatuře jako pramen doposud nedostatečně využitý. Problémem se, jak autorka sděluje hned v úvodu, stala jeho obtížná dostupnost.

Práce je tedy ve finále na jedné straně širší: v přípravné kapitole se snaží postihnout dějiny vystěhovalectví z českých zemí už od dob josefínských (která ovšem pro Argentinu nepadá v úvahu) až po současnost (kterou zase pro změnu zohledňuje jen v oblasti právních předpisů, bez vnitřní souvislosti s dalším textem, a velmi fragmentárně i v souvislosti s krajanskými aktivitami). Ve skutečnosti tvoří hlavní předmět její práce 20. a 30. léta 20. stol., nikde jsem však toto časové vymezení explicitně uvedené nenalezla a myslím, že vyplynulo spíše ze zaměření dostupné literatury a vybraného vzorku časopisu *Nová doba*, než z nějakého předem daného záměru. Kolegyně skládá jednotlivé údaje, odstavce a kapitoly vedle sebe, bez vnitřního propojení a cíle. Neupírám jí vyvinuté značné úsilí, ale po fázi sběru informací mělo následovat jejich kritické zhodnocení a interpretace. Místo toho čtenáře svými poněkud neuspořádaně poskládanými údaji uvádí spíše v chaos: často nejasný chronologický sled událostí, střídavě se vztahujících – v jednom odstavci - k 1. republice a zpět k období habsburské monarchie, někdy doprovázený snad i chybou, např. pravděpodobná záměna první sv. války za druhou, str. 27; jindy geografické nejasnosti – cesta “do Brém, odtud pak přes Frankfurt do Baltimore”, str. 33; faktické: přebírá Zajacovy údaje o Sokolu, z nichž jediná organizace má přetrvávat jen ve Villa Dominico, ale v bezprostředně předcházejícím odstavci vyjmenuje v prezentu čtyři (sídlí, se nacházejí, se stará, 46) – jde-li o užití prezentu historického, není na místě, nikde není indikován žádný časový údaj. Krajanské aktivity jsou take dotaženy až do jakési nedefinované současnosti,

protože to tak Zajac zpracoval. V tom případě ovšem chybí údaje o aktivitách českých kulturních center při MZV, zvláště o činnosti českých lektorů, podpora velvyslanectví, znovuzaložení Českého domu v Buenos Aires, prostě základní proměny po roce 1989.

Otázka k obhajobě: měl-li být hlavním předmětem práce krajanský časopis Nová doba, nestálo by za uvedení, že kromě kompletních ročníků (nikoliv vydání) 1934-1938 jsou v Náprstkově (nikoliv Náprstkovém) muzeu k dispozici ještě jednotlivá čísla z let 1931-1933, 1939, 1948 a 1949 a dále, že ročníky 1931-1937 vlastní také Národní knihovna a ročník 1931-1932 je uložen v Olomouci? A spíše než statistické údaje o zastoupení jednotlivých rubrik by bylo přínosné podrobit časopis důkladnější obsahové analýze zasazené do kontextu doby (např. návštěva prezidenta Justa u krajanů v roce 1934 musela mít nějaký politický nebo ekonomický důvod; nesrozumitelné Peia = Presidencia v názvu kolonie, obojí 67), včetně využití fragmentárně dochovaných čísel i z počátku a konce 30. a z konce 40. let, která by mohla naznačit, zda se časopis v průběhu dvou desetiletí – a nikoliv jen uvedených pěti let – výrazněji proměnil?

Připočítám-li zbytečné přehmaty (z Vladimíra Nálevky je důsledně Vlastimil, Argentinský týdeník byl deníkem?, není Registro Nacional de la Propiedad Intelectual spíše copyright časopisu než jeho podtitul?, “nejdůležitějším ekonom. partnerem ČSR před 2. sv.v. byla Argentina”, 68 – platí jen pro Lat. Am.!! – a proč zde nevyužity četné studie J. Novotného a J. Šoušy?); “milionář Tornquist vlastnil několik hektarů půdy a rozhodl se ji zalidnit”, 37; chybí pohled argent. strany na přistěhovalectví – např. Fernando Devoto - a další příspěvky již zmíněných českých historiků), dále stylistickou neobratnost, vyšínutí z vazeb, osamocené věty vedlejší a katastrofální pravopis (-li/ly/la), včetně kuriozit (článek ve Slovenském Ľudovi; J. Polišínský jako průkopník vystěhovalectví aj.) nemohu hodnotit práci lépe než **d o b ř e**, byť je za ní patrné úsilí o rozsáhlejší rešerše, ovšem bez ambice jejich výsledky jakkoliv hodnotit (př.: proč asi bylo společenských událostí v zimě více než na jaře?). I přes uvedené výhrady je práce obhajitelná, splňuje formální požadavky (např. citační úzus) a vykazuje úsilí se s tématem na poměrně rozsáhlém prostoru vypořádat.

V Praze, 1.9.2014